

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Wprowadzenie	13
Część I. Przegląd dorobku ekonomii zdrowia	15
Rozdział 1. Punkt wyjścia – ustalenie zasad funkcjonowania systemu ochrony zdrowia	19
1. Rola państwa i jednostek w ochronie zdrowia	20
2. Przesłanki dla ochrony zdrowia	21
3. Podsumowanie	22
Rozdział 2. Charakterystyka zdrowia i ochrony zdrowia	23
1. Charakterystyka ogólna	24
1.1. Ekonomiczna ocena zdrowia	24
1.2. Niepewność w ochronie zdrowia	25
1.3. Asymetria informacji	26
1.4. Negatywna selekcja	27
1.5. Selekcja ryzyka	27
1.6. Pokusa nadużycia	27
2. Niesprawności mechanizmu rynkowego w ochronie zdrowia	28
2.1. Efekty zewnętrzne	28
2.2. Dobra publiczne	30
2.3. Siła rynkowa – monopolizacja	30
3. Interwencje rządu w ochronę zdrowia	32
4. Efektywność i sprawiedliwość	33
5. Podsumowanie	36

Rozdział 3. Funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia	
– strona popytowa	37
1. Popyt na zdrowie i ochronę zdrowia	37
2. Sposoby finansowania ochrony zdrowia	39
2.1. Gromadzenie finansów ochrony zdrowia	39
2.2. Mechanizm finansowania ochrony zdrowia	42
2.3. Finansowanie świadczeniodawców – skutki bodźców finansowych	43
2.3.1. Retrospektywna (<i>ex-post</i>) i prospektywna (<i>ex-ante</i>) refundacja kosztów	46
2.3.2. Wady i zalety poszczególnych sposobów opłacania świadczeniodawców	47
2.3.3. Tworzenie systemów mieszanych	48
2.3.4. Potencjalne cele, które mają być realizowane dzięki poszczególnym sposobom opłacania świadczeniodawców	50
2.4. Rodzaje płatników w ochronie zdrowia	51
2.5. Współpłacenie pacjentów	54
3. Komercyjne ubezpieczenia zdrowotne	55
4. Podsumowanie	58
Rozdział 4. Funkcjonowanie rynku ochrony zdrowia – strona podaźowa	59
1. Podaż w ochronie zdrowia	59
1.1. Ochrona zdrowia jako sektor gospodarki	60
1.2. Funkcjonowanie przemysłów w ochronie zdrowia	62
1.3. Rola stowarzyszeń zawodowych	67
2. Problem własności w ochronie zdrowia	68
3. Podsumowanie	69
Rozdział 5. Funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia	
– współdziałanie wszystkich uczestników	70
1. Ceny w ochronie zdrowia	70
2. Ograniczenie budżetowe szpitali	72
3. Neutralność między sektorem publicznym i prywatnym	75
4. Podsumowanie	76
Rozdział 6. Ocena ekonomiczna w ochronie zdrowia	77
1. Ekonomiczne podstawy oceny ekonomicznej	78
2. Sposoby oceny ekonomicznej	80

2.1. Analiza kosztów i efektywności	82
2.2. Analiza kosztów i użyteczności	83
2.3. Analiza kosztów i korzyści	84
2.4. Koszty i korzyści w ocenie ekonomicznej	84
2.5. Stosunek kosztu do efektywności (CER)	86
3. Narzędzia wykorzystywane do oceny ekonomicznej	88
3.1. Dyskontowanie	88
3.2. Modelowanie w ocenie ekonomicznej: analiza decyzyjna i modele Markova	89
3.2.1. Analiza decyzyjna i drzewo decyzyjne	89
3.2.2. Modele Markova	91
3.3. Analiza wrażliwości	91
4. Podsumowanie	93
Część II. Doświadczenia systemów ochrony zdrowia funkcjonujących w krajach rozwiniętych	95
Rozdział 7. Porównanie ubezpieczeniowego systemu ochrony zdrowia i narodowej służby zdrowia w wybranych krajach rozwiniętych	97
1. Modele systemu ochrony zdrowia – wprowadzenie teoretyczne	98
2. Funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia w wybranych krajach	100
2.1. Stan zdrowia społeczeństwa	102
2.2. Finansowanie ochrony zdrowia	109
2.3. Zasoby ochrony zdrowia	118
3. Finansowanie w systemie ochrony zdrowia	125
3.1. Przedmiot pokrycia ochroną zdrowia	126
3.2. Gromadzenie finansów ochrony zdrowia	128
3.3. Alokacja funduszy w ochronie zdrowia	133
3.4. Refundowanie kosztów świadczeniodawców	135
3.5. Wnioski dla Polski i krajów postsocjalistycznych	138
4. Podsumowanie	141
Rozdział 8. Wyzwania stojące przed ochroną zdrowia	142
1. Sprawność funkcjonowania ochrony zdrowia	142
1.1. Wydatki na ochronę zdrowia a stan zdrowia w zachodnioeuropejskich systemach ubezpieczeniowych i w systemach narodowej służby zdrowia	143

1.2. Zależność między stanem zdrowia a czynnikami zatrudnionymi do jego produkcji	146
1.3. System ubezpieczeniowy a narodowa służba zdrowia w ocenie Eurobarometru	149
1.4. Baza danych o systemie ubezpieczeniowym i narodowej służbie zdrowia	152
1.5. Zróżnicowanie wyników funkcjonowania systemu ubezpieczeniowego i narodowej służby zdrowia	157
1.6. Efektywność i sprawiedliwość w ochronie zdrowia w krajach rozwiniętych	160
1.7. Europejski Konsumencki Indeks Zdrowia 2009	163
2. Rola pracodawców w ochronie zdrowia	166
2.1. Przyczyny inwestowania w zdrowie pracowników	168
2.2. Choroby chroniczne a absencja w pracy	169
3. Koszty bezpośrednie i pośrednie	170
4. Podsumowanie	173
Część III. Ochrona zdrowia w Polsce po reformie z 1999 r.	175
Rozdział 9. Ochrona zdrowia w III RP	177
1. Zasady funkcjonowania ochrony zdrowia	178
2. Zmiana służby zdrowia na powszechne ubezpieczenie zdrowotne – odsłona prawna	180
3. Zmiana służby zdrowia na powszechne ubezpieczenie zdrowotne – wybrane wydarzenia	183
4. Zamiana służby zdrowia na powszechne ubezpieczenie zdrowotne – spostrzeżenia	186
5. Zmiana służby zdrowia na powszechne ubezpieczenie zdrowotne – wyniki z Narodowego Rachunku Zdrowia w 2009 r.	190
6. Podsumowanie	193
Aneks	193
Rozdział 10. Funkcjonowanie polskiej ochrony zdrowia	198
1. Sytuacja demograficzna	198
2. Przedstawienie polskiego systemu zdrowia	201
2.1. Finansowanie ochrony zdrowia w Polsce	202
2.2. Zasoby ochrony zdrowia w Polsce	205
2.3. Efektywność i sprawiedliwość w ochronie zdrowia w Polsce	211

2.4. Status zdrowotny Polaków	212
3. Ochrona zdrowia jako sektor gospodarki	215
3.1. Ochrona zdrowia jako element systemu gospodarczego	215
3.1.1. Finanse publiczne	215
3.1.2. Rachunki makroekonomiczne – narodowe	218
3.1.3. Inwestycje i środki trwałe	221
3.1.4. Rynek pracy	222
3.1.5. Wydatki gospodarstw domowych na ochronę zdrowia	223
3.1.6. Ceny	225
3.2. Funkcjonowanie ochrony zdrowia jako przemysłu	226
3.2.1. Opieka ambulatoryjna	227
3.2.2. Stacjonarna opieka zdrowotna	227
4. Podsumowanie	233
Rozdział 11. Wyzwania stojące przed ochroną zdrowia	234
1. <i>Value for money</i>	235
1.1. Koszty indywidualne	235
1.2. Struktura i koszty leczenia szpitalnego	243
2. Zadłużenie, czyli syndrom miękkiego ograniczenia budżetowego	250
3. Prywatyzacja i zmiany formy organizacyjno-prawnej	256
3.1. Wprowadzenie prawne i ekonomiczne do prywatyzacji	256
3.2. Przekształcenia własnościowe SPZOZ-ów przeprowadzane przez jednostki samorządu terytorialnego w latach 1999–2009	258
4. Podsumowanie	262
Rozdział 12. Najważniejsze problemy stojące przed ochroną zdrowia	263
1. Prywatne ubezpieczenia zdrowotne	264
2. Ubezpieczenie zdrowotne rolników	269
3. Partnerstwo publiczno-prywatne	271
4. Neutralność publicznych i prywatnych podmiotów	275
5. System informatyczny i informacyjny (w tym rejestr usług medycznych)	276
6. Koszty pośrednie	277
7. Świadczenia transgraniczne	283
8. Podsumowanie	285

Rozdział 13. Docelowy system ochrony zdrowia dla Polski	286
1. Docelowa konstrukcja systemu ochrony zdrowia	286
2. Dodatkowe zagadnienia	290
3. Podsumowanie	291
Bibliografia	293
Spis ilustracji	303
Spis tabel	307